EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

14. oktoober 2010 *

Kohtuasjas C-535/07,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 30. novembril 2007 esitatud liikmesriigi kohustuse rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: R. Sauer ja D. Recchia, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Austria Vabariik, esindajad: E. Riedl ja E. Pürgy ning K. Drechsel, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

keda toetab:

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: M. Lumma ja J. Möller,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: neljanda koja esimees J.-C. Bonichot teise koja esimehe ülesannetes, kohtunikud L. Bay Larsen (ettekandja) ja C. Toader,

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 9. juuli 2009. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 25. veebruari 2010. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma hagis palub Euroopa Ühenduste Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Austria Vabariik:

– ei ole linnuliikide kaitseks arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamaid alasid Austrias ornitoloogiliste kriteeriumide alusel nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 98; edaspidi „linnudirektiiv") artikli 4 lõigete 1 või 2 kohaselt õigesti erikaitsealadena klassifitseerinud (Hanság Burgenlandi liidumaal) ega neid piiritlenud (Niedere Tauern Steiermarki liidumaal), ja

– ei ole andnud osadele juba klassifitseeritud erikaitsealadele linnudirektiivi artikli 4 lõigetes 1 või 2 ning nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102; edaspidi „elupaikade direktiiv") artikli 6 lõikes 2 koostoimes artikliga 7 ettenähtud õiguskaitset,

siis on Austria Vabariik rikkunud nimetatud direktiivide sätetest tulenevaid kohustusi.

2 Euroopa Kohtu presidendi 26. mai 2008. aasta määrusega lubati Saksamaa Liitvabariigil Austria Vabariigi nõuete toetuseks menetlusse astuda.

Õiguslik raamistik

Linnudirektiiv

3 Linnudirektiivi artikkel 2 sätestab, et „[l]iikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid artiklis 1 nimetatud liikide arvukuse hoidmiseks tasemel, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, arvestades samal ajal majanduslikke ja puhkeaja veetmisega seotud vajadusi, või nende liikide arvukuse kohandamiseks vastavalt sellele tasemele".

4 Linnudirektiivi artikli 3 lõige 1 näeb ette, et selle direktiivi artiklis 2 nimetatud nõudeid silmas pidades võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid kõikide nende looduslikult esinevate linnuliikide elupaikade piisava mitmekesisuse ja suuruse säilitamiseks, hoidmiseks või taastamiseks, kes elavad liikmesriikide Euroopa territooriumil, mille suhtes kohaldatakse asutamislepingut. Vastavalt sama artikli lõike 2 punktile a hõlmab biotoopide ja elupaikade säilitamine, hoidmine ja taastamine eelkõige kaitsealade loomist.

5 Linnudirektiivi artikli 4 lõiked 1, 2 ja lõike 4 esimene lause sätestab:

„1. I lisas nimetatud liikide elupaikade kaitseks tuleb rakendada erimeetmeid, et kindlustada nende liikide säilimine ja paljunemine levikualal.

Sellega seoses võetakse arvesse järgmist:

a) väljasuremisohus liigid;

b) liigid, mis on tundlikud teatavate muutuste suhtes oma elupaigas;

c) liigid, mida peetakse nende väikesearvuliste asurkondade või piiratud kohaliku leviku tõttu haruldaseks;

d) teised liigid, mis oma elupaiga eripära tõttu nõuavad erilist tähelepanu.

Hindamisel võetakse arvesse arvukuse arengutendentse ja muutumist.

Liikmesriigid klassifitseerivad erikaitsealadena nende liikide kaitseks eelkõige arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad alad, võttes arvesse nende liikide kaitsenõudeid geograafilistel maismaa- ja merealadel, kus käesolevat direktiivi kohaldatakse.

2. Liikmesriigid võtavad samalaadseid meetmeid I lisas nimetamata, kuid reeglipäraselt esinevate rändliikide ja nende pesitsus-, sulgimis- ja talvitusalade ning rändepeatuspaikade suhtes, pidades silmas nende kaitsmise vajadust geograafilistel maismaa- ja merealadel, kus käesolevat direktiivi kohaldatakse. Sel eesmärgil pööravad liikmesriigid erilist tähelepanu märgalade ja eelkõige rahvusvahelise tähtsusega märgalade kaitsele.

[…]

4. Liikmesriigid võtavad lõigetes 1 ja 2 osutatud kaitsealade suhtes vajalikke meetmeid, et vältida elupaikade saastamist või kahjustamist või lindude mis tahes häirimist, niivõrd kui see on käesoleva artikli eesmärkide seisukohast oluline."

Elupaikade direktiiv

6 Elupaikade direktiivi artikli 3 lõige 1 näeb ette, et luuakse Euroopa erikaitsealade sidus ökoloogiline võrgustik Natura 2000, mis hõlmab ka liikmesriikide poolt linnudirektiivi alusel klassifitseeritud erikaitsealasid.

7 Elupaikade direktiivi artikli 6 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et vältida erikaitsealadel looduslike elupaikade ja liikide elupaikade halvenemist ning selliste liikide häirimist, mille kaitseks alad on määratud, kuivõrd selline häirimine võib oluliselt mõjutada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmist."

8 Nimetatud direktiivi artikli 7 kohaselt „[k]äesoleva direktiivi artikli 6 lõigetest 2, 3 ja 4 tulenevad kohustused asendavad kõik direktiivi 79/409/EMÜ artikli 4 lõike 4 esimesest lausest tulenevad kohustused artikli 4 lõike 1 kohaselt klassifitseeritud alade või artikli 4 lõike 2 kohaselt tunnustatud alade osas alates käesoleva direktiivi rakendamise kuupäevast või alates ala linnudirektiivi kohasest klassifitseerimisest või tunnustamisest liikmesriigi poolt, kui viimane kuupäev on hilisem".

Kohtueelne menetlus

9 Komisjon saatis 23. oktoobril 2001 Austria Vabariigile märgukirja, milles märkis, et viimane ei ole arvuliselt ja pindalalt kõige kohasemaid alasid erikaitsealadena klassifitseerinud, eelkõige mis puudutab Hansági ala klassifitseerimist ja Niedere Tauerni ala piiritlemist. Lisaks väidab komisjon, et nimetatud liikmesriik ei ole veel täitnud kõiki linnudirektiivi nõudeid, mis on suunatud Austrias asuvate erikaitsealade õiguskaitse tagamisele.

10 Austria Vabariik vastas sellele märgikirjale, saates komisjonile muu hulgas loetelu erinevatest linnukaitsealadest ja nende õiguslikust staatusest. Seda tehes rõhutas Austria Vabariik, et teatavad erikaitsealad on täielikult või osaliselt klassifitseeritud rahvuspargina, looduskaitsealana, maastikukaitsealana, looduspärandina või vaikse piirkonnana, ja osutas paralleelselt ka erinevates liidumaades vastu võetud looduskaitsealastele seadustele või määrustele.

11 Seepeale saatis komisjon 18. oktoobril 2004 Austria Vabariigile täiendava märgukirja, mis asendas esimese märgukirja ja milles rõhutati, et erikaitsealad on klassifitseeritud ja nende pindala on piiritletud endiselt ebaõigesti ning nende alade konkreetsed õiguskaitsemeetmed on puudulikud. Komisjon märkis muu hulgas, et Hansági ala ei ole ikka veel erikaitsealana klassifitseeritud ja Niedere Tauerni ala ei ole veel laiendatud. Ta märkis veel seda, et Austria linnukaitsealad olid kas kaitstud peamiselt võrdlemisi vanade õigusnormidega või olid teatavatel juhtudel ilma õiguskaitseta. Säilitamist ja kaitsmist vajavate linnuliikide säilitamise ja erikaitse eesmärk ei ole suurema osa kaitsemeetmete puhul eristatav. Selles osas on komisjoni sõnul hädavajalik, et õiguslik raamistik tooks vähemalt selgust lindude erikaitse eesmärkides, ja seda ka siis, kui kaitstuse tase sekkumiskeeldude ja säilitamiskohustuste näol on põhimõtteliselt piisav.

12 Austria Vabariik edastas 21. detsembri 2004. aasta kirjas oma kirjalikud märkused, milles avaldas arvamust eelkõige asjaomaste alade õiguskaitse küsimuses, andes üldist korda ja erinevaid liidumaid puudutavaid konkreetseid selgitusi. Sellest viimases küsimuses on nimetatud liikmesriik seisukohal, et säilitamis- ja kaitse-eesmärkide sõnaselge esitamine kaitsemeetmena toimivas õigusaktis ei saa olla määravaks teguriks.

13 Kuna Austria Vabariigi esitatud märkused komisjoni ei rahuldanud, esitas komisjon 15. detsembril 2006 sellele liikmesriigile põhjendatud arvamuse, paludes tal täita oma kohustused kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest. Põhjendatud arvamuses oli märgitud, et Hansági ja Niedere Tauerni alade osas ei ole nimetatud liikmesriik oma kohustusi täitnud. Asjaomaste kaitsealade õigusliku staatuse osas täpsustati, et üldiselt – see tähendab ka juhul, kui erikaitseala kattub juba olemasoleva looduskaitsealaga ja tema suhtes kohaldatakse rangemat riiklikku või regionaalset õiguskaitset – peaks kaitse-eesmärkide, nimelt nii linnuliike ja nende kaitse erinõudeid kui ka nende elupaikade taastamist puudutavate eesmärkide nimetamine (koos vastavate meetmete ja kohustustega) olema kaitsealasid käitlevate õigusnormide peamine osa. Suure osa erikaitsealade puhul puudub igasugune eriregulatsioon, mis tagaks asjaomase linnustiku erikaitse.

14 Kuna põhjendatud arvamusele Austria Vabariigi poolt vastuseks antud märkused komisjoni ei veennud, esitas ta käesoleva hagi.

Hagi

Esimene etteheide, mis tuleneb linnudirektiivi artikli 4 lõigete 1 või 2 eiramisest, kuna Hansági ala klassifitseerimine erikaitsealana oli puudulik ja Niedere Tauerni erikaitseala piiritleti ebaõigelt

15 Esmalt tuleb meenutada, et linnudirektiivi artikli 4 lõige 1 kohustab liikmesriike klassifitseerima erikaitsealadena selle direktiivi I lisas nimetatud liikide kaitseks eelkõige

arvuliselt ja suuruselt kõige sobivamad alad, ja et sama artikli lõike 2 kohaselt võtavad liikmesriigid samalaadseid meetmeid I lisas nimetamata, kuid reeglipäraselt esinevate rändliikide ja nende pesitsus-, sulgimis- ja talvitusalade ning rändepeatuspaikade suhtes (6. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-240/00: komisjon *vs.* Soome, EKL 2003, lk I-2187, punkt 16).

Hansági ala erikaitsealana klassifitseerimata jätmine

– Poolte argumendid

16 Komisjon väidab esiteks, et Austria Vabariik ei ole Hansági ala klassifitseerimisel täitnud oma kohustusi vastavalt linnudirektiivi nõuetele. Tegelikult oli see ala määratletud kui teatavate linnuliikide, nimelt suurtrapi (*Otis tarda*), soo-loorkulli (*Circus pygargus*) ja soorätsi (*Asio flammeus*) kaitseks sobivaim ala.

17 Austria Vabariik teatas, et Hansági ala ei saa praegu enam käsitleda komisjoni poolt nimetatud liikide säilitamiseks sobivaima alana. Nende liikide jaoks on muutunud olulisemaks muud territooriumid kui kõnealune ala. Siiski tunnistab see liikmesriik, et nimetatud ala laiendamine – millest peamise osa suhtes juba kehtib elupaikade direktiivi artikli 6 lõigetes 2–4 ette nähtud kaitse, kuna see ala on juba klassifitseeritud Natura 2000 alana – on materiaalselt õigustatud. Arvestades seda, et see Natura 2000 ala ja seal asuvad linnuliigid on juba kaitstud nimetatud sätetes kehtestatud korraga,

ei kujuta viivitus selles osas mingit ohtu, väidab kostjaks olev liikmesriik. Lisaks ei ole Hansági ala mingil moel kahjustatud. Lõpetuseks kuulutati see ala linnudirektiivi alusel „Waasen-Hansági Euroopa kaitsealaks" Burgenlandi liidumaa valitsuse 3. juuni 2008. aasta määrusega, millest komisjoni teavitati.

18 Sellest tulenevalt leiab Austria Vabariik, et igal juhul linnudirektiivi rikkumist enam ei toimu ja seetõttu on hagist loobumine selles osas õigustatud.

– Euroopa Kohtu hinnang

19 Tuleb märkida, et kohtueelse menetluse käigus on Austria Vabariik tunnistanud vajadust klassifitseerida Hansági ala erikaitsealana ja on andnud komisjonile teada oma kavatsusest asuda tegelikult nimetatud ala klassifitseerima.

20 Lisaks on üldteada, et pärast põhjendatud arvamuses kinnitatud tähtaja möödumist klassifitseeriti Hansági ala Burgenlandi liidumaa valitsuse määrusega linnudirektiivi alusel kui „Euroopa kaitseala".

21 Seega ei ole vaidlust selles, et Hanság on üks nendest aladest, mis on kõnealuste liikide säilitamiseks sobivaim, mis kuulub linnudirektiivi lisa I alla ja millele viitab nimetatud direktiivi artikli 4 lõige 1, ning et nimetatud ala tuleb selle direktiivi alusel järelikult klassifitseerida erikaitsealana.

22 Kuna liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist tuleb hinnata liikmesriigi põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel esineva olukorra alusel ning Euroopa Kohus ei saa arvestada hiljem toimunud muutusi (vt eelkõige 11. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-183/05: komisjon *vs.* Iirimaa, EKL 2007, lk I-137, punkt 17), siis tuleb märkida, et kuivõrd käesoleva kohtuotsuse punktis 20 mainitud klassifitseerimine toimus pärast nimetatud tähtaega, on Hansági ala erikaitsealana klassifitseerimata jätmisele (millega rikuti linnudirektiivi artikli 4 lõiget 1) tuginev etteheide põhjendatud.

23 Eelmises punktis tehtud järeldust ei saa mõjutada asjaolu, et hiljem väitis Austria Vabariik Euroopa Kohtus, et ühe teise alaga võrreldes ei saa Hansági ala enam pidada suurtrapi, soo-loorkulli ja soorätsi säilitamiseks sobivaimaks alaks, jättes pealegi oma sellekohased väited sisustamata.

24 Ka ei saa nimetatud järeldust kahtluse alla seada asjaoluga – isegi kui see on põhjendatud –, et nimetatud ala on ühelt poolt elupaikade direktiivi alusel Natura 2000 võrgustiku raames juba suures osas kaitstud, ja teiselt poolt ei ole seda mingil moel kahjustatud. Tegelikult on ühelt poolt nii, et kuna linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi õiguslik kord on erinev, siis ei saa liikmesriik jätta täitmata kohustust, mis on talle linnudirektiivi artikli 4 lõigetega 1 ja 2 pandud, tuginedes muudele meetmetele kui need, mis on sätestatud selles direktiivis (28. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-235/04: komisjon *vs.* Hispaania, EKL 2007, lk I-5415, punkt 79). Teiselt poolt ei saa liikmesriikidele pandud kohustust klassifitseerida need alad erikaitsealadena muuta

see, et asjaomast ala ei ole kahjustatud (vt selle kohta 13. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-418/04: komisjon *vs.* Iirimaa, EKL 2007, lk I-10947, punkt 38).

Niedere Tauerni erikaitseala ebaõige piiritlemine

– Poolte argumendid

25 Tuvastades, et Niedere Taureni erikaitseala, mille pindala 1999. aastal oli 137 742 hektarit, vähendati 2001. aasta mai jooksul umbes 87 000 hektarile, väitis komisjon, et selle ala piiritlemine ei ole olnud piisav, arvestades linnudirektiivi artikli 4 lõigetes 1 või 2 ette nähtud kaitsenõudeid selles direktiivis viidatud linnuliikidele. Käesoleval juhul on täpsemalt tegemist niisuguste liikidega nagu roosterind-tüll (*Charadrius morinellus*), metsis ehk mõtus (*Tetrao urogallus*), karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), värbkakk (*Glaucidium passerinum*), musträhn (*Dryocopus martius*), laanerähn (kolmvarvas-rähn) (*Picoides tridactylus*), hallpea-rähn ehk hallrähn (*Picus canus*) ja laanepüü (*Bonasa bonasia*).

26 Komisjoni arvates ei ole Austria Vabariik ikka veel teaduslikult tõendanud, et Niedere Tauerni ala algset piiritlemist tuleb käsitleda tehniliselt puudulikuna.

27 Austria Vabariik märgib, et roosterind-tülli kaitse tagamiseks on Steiermarki liidumaa Niedere Tauerni erikaitseala 2008. aastal laiendanud. Pealegi võimaldab see laiendus,

mis põhineb teaduslikel uuringutel, täita linnudirektiivi artikli 4 lõikes 1 sätestatud tingimusi, kuna asjaomaste kaitsealuste liikide säilitamiseks arvuliselt ja pindalalt sobivaimad territooriumid on klassifitseeritud erikaitsealadena.

– Euroopa Kohtu hinnang

28 Tuleb märkida, et Niedere Tauerni erikaitseala, mille esialgset pindala vähendati 137 742 hektarilt umbes 87 000 hektarile, on seejärel laiendatud 101 880 hektarile, ja seda 2008. aastal, ehk pärast tähtaja möödumist, mis oli kinnitatud põhjendatud arvamuses, millest tuleb lähtuda komisjoni tõstatatud liikmesriigi kohustuste rikkumisele hinnangu andmisel, nagu on märgitud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 22.

29 Austria Vabariigi enda kinnitusel oli selle laiendamise põhjuseks nõue tagada piisav kaitse roosterind-tüllile, mis on linnudirektiivi I lisas nimetatud liik.

30 Seega on igal juhul asjakohane lihtsalt tõdeda, et põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtaja möödudes oli kõnealuse erikaitseala pindala ebapiisav, arvestades linnudirektiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kaitsenõudeid.

31 Järelikult tuleb esimene etteheide võtta vastu osas, mis puudutab linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 rikkumist.

Teine etteheide, mis tuleneb linnudirektiivi artikli 4 lõigete 1 või 2 ja asupaikade direktiivi artikli 6 lõike 2 (koostoimes selle direktiivi artikliga 7) rikkumisest, kuna juba klassifitseeritud erikaitseala ühe osa õiguskaitse ei olnud piisav

Vastuvõetavus

– Poolte argumendid

32 Austria Vabariik väidab, et komisjon on ühelt poolt laiendanud hagi eset, ja teiselt poolt ei ole esitanud piisavalt argumente tõendamaks teatavate kaitsealadega seotud konkreetsete liikmesriigi kohustuste rikkumiste esinemist.

33 Mis puudutab esimest punkti, siis väidab nimetatud liikmesriik, et kuigi põhjendatud arvamuses ei peeta silmas juba klassifitseeritud „Euroopa kaitsealasid reguleerivaid määruseid", viidatakse hagiavalduses ühtlasi direktiivi väidetavatele rikkumistele, mis tulenevad nendest õigusaktidest. Lisaks koonduvad põhjendatud arvamuses sisalduvad etteheited sellele, et ei täidetud kohustust sõnastada iga erikaitseala kaitse-eesmärgid, tagada siduvate meetmete abil kaitse-eesmärgid ja koostada siduval kujul kaardid, mida saaks nõutaval viisil avaldada. Hagiavalduses on hoopis märgatavalt laiendatud erikaitsealade õiguslikule staatusele esitatavaid materiaalseid nõudeid selles mõttes, et komisjon nõuab, et neid erikaitsealasid puudutavad õigusaktid sisaldaksid nendele aladele ja täpsustatud liikidele iseloomulikke kohustusi ja keelde ning konkreetseid meetmeid linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi asjakohaste sätete järgimise tagamiseks.

34 Näitena märgib Austria Vabariik muu hulgas, et etteheide, mis tuleneb sellest, et Euroopa kaitsealasid puudutavad siseriiklikud õigusnormid, mille Steiermarki ja Alam-Austria liidumaa vastu võtsid, ei vasta liidu õiguse nõuetele, ei ole kooskõlas sellega, mida komisjon esitas põhjendatud arvamuses. Mis lisaks puudutab Salzburgi liidumaad, siis ei olnud komisjon oma täiendavas märgukirjas märkinud, et selle liidumaa erikaitsealade õiguslik staatus oleks ebapiisav, ja märkis alles põhjendatud arvamuses esimest korda seda, et Salzachaueni alal kui erikaitsealal puudub õiguslikult piisav kaitsestaatus.

35 Teise punkti osas väidab Austria Vabariik, et ei põhjendatud arvamus ega hagiavaldus võimalda aru saada, milles seisnevad need liikmesriigi kohustuste rikkumised, mida komisjon ette heidab, ning milliseid erikaitsealasid need puudutavad. Sellest tulenevalt ei ole sellel liikmesriigil võimalik ennast tõhusalt kaitsta. Kui lisaks arvestada seda, et linnudirektiivis ja elupaikade direktiivis sätestatud kohustuste täitmiseks vajalike meetmete sisu ja ulatus ei ole määratletud, säilib määramata aja jooksul oht, et Austria Vabariigi vastu algatatakse liikmesriigi kohustuste rikkumise menetlus seoses nende kohustustega, mis tulenevad käesoleva hagi esemeks oleva liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamisest.

36 Niisiis ei täpsusta komisjon kõigepealt Burgenlandi liidumaa osas seda, millised on need alad, millel ei ole nõuetekohast kaitsestaatust. Edasi piirdub komisjon sellega, et kvalifitseerib Alam-Austria liidumaa alade õigusliku olukorra ebapiisavaks. Lõpetuseks võtab komisjon Tirooli liidumaa osas aluseks Tiroler Lechtali ala näite selleks, et kõiki sätteid, mis võeti vastu Tirooli Natura 2000 alade kaitseks, kvalifitseerida üldsätetena, mis ei taga piisavat kaitsestaatust.

37 Esimeses punktis väidab komisjon vastu, et hagiavaldus ja põhjendatud arvamus on sisuliselt identsed, mis puudutab etteheidet, et juba klassifitseeritud erikaitsealade ühe osa kaitsestaatus ei olnud piisav. Sellest tulenevalt ei ole Euroopa kaitsealasid

puudutavaid olemasolevaid õigusakte käesolevast vaidlusest välja jäetud. Pealegi on erikaitsealadega seotud kohustused ja keelud Austria Vabariigile igal juhul siduvad. Järelikult tuleb tagasi lükata argument, mille kohaselt põhjendatud arvamuses esitatu ei kata üksikasjalikult etteheidet, mis on seotud ebapiisava kaitsetasemega Steiermarki ja Alam-Austria liidumaal. Lõpetuseks, kuigi Salzburgi liidumaal valitsevat õiguslikku olukorda ei ole tõepoolest täiendavas märgukirjas mainitud, ei saa nimetatud liikmesriik põhjendatult järeldada, et Burgenlandi erikaitseala kaitsestaatuse näite varal sõnastatud etteheide ei kehti ka Salzburgi liidumaa – ja täpsemalt Salzachaueni ala – õigusnormidele.

38 Teise punkti osas väidab komisjon, et põhjendatud arvamust tuleb mõista laiemalt selles tähenduses, et saavutatav kaitsetase oli konkreetsete nõuetega kvalitatiivselt määratletud, mis võimaldas Austria Vabariigil selgelt eristada, milliste erikaitsealade jaoks oli vaja muid üleminekumeetmeid ja millisel kujul neid pidi kehtestama. Hagiavalduses selgitati seda täpsemalt iga asjaomase liidumaa ja erikaitseala kohta, muutmata sealjuures vaidluse eset. Nimetatud liikmesriigil oli võimalik end selles punktis lihtsalt kaitsta, ja pealegi on ta seda võimalust laialt kasutanud.

39 Lõpetuseks väidab komisjon, et hagiavaldus ei jäta mingit kahtlust selles, et põhjendatud arvamuses kinnitatud tähtaja lõppedes ei olnud nõuetekohast kaitsestaatust antud ühelegi Burgenlandi ja Ülem-Austria liidumaa erikaitsealale – alad, mille kaitsmise ja säilitamise osas ei ole kinnitatud ühtki konkreetset eesmärki. Tiroler Lechtali ala kaitsmise ja säilitamise osas puudus samuti konkreetne eesmärk, mis keskenduks iga linnuliigi olukorrale. Lisaks sellele oli puudulik kaitsestaatus üheteistkümnel Natura 2000 alal, mille oli klassifitseerinud viimati nimetatud liidumaa ametiasutused.

– Euroopa Kohtu hinnang

40 Tuleb meenutada, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ese on piiritletud komisjoni põhjendatud arvamusega, mistõttu peab hagi tuginema samadele põhjendustele ja väidetele kui see arvamus (vt 9. novembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-236/05: komisjon *vs*. Ühendkuningriik, EKL 2006, lk I-10819, punkt 10 ja seal viidatud kohtupraktika).

41 Lisaks piiritletakse väljakujunenud kohtupraktika kohaselt komisjoni poolt liikmesriigile edastatud märgukiri ja selle järel komisjoni esitatud põhjendatud arvamus kohtuvaidluse esemes, mida ei saa hiljem laiendada. Asjaomase liikmesriigi võimalus esitada omapoolseid märkusi, isegi kui ta otsustab seda mitte kasutada, on oluline asutamislepinguga ettenähtud tagatis, millest kinnipidamine on liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse õiguspärasuse seisukohalt oluline menetlusnorm. Sellest tulenevalt peavad komisjoni põhjendatud arvamus ja hagi tuginema samadele väidetele kui märgukiri, millega algatatakse kohtueelne menetlus. Kui see nii ei ole, siis ei saa sellist menetluseeskirjade eiramist lugeda kõrvaldatuks asjaolu tõttu, et kostjaks olev liikmesriik esitas põhjendatud arvamuse kohta märkusi (vt 18. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-186/06: komisjon *vs*. Hispaania, EKL 2007, lk I-12093, punkt 15 ja seal viidatud kohtupraktika).

42 Peale selle peavad põhjendatud arvamuses ja hagis olema etteheited esitatud ühtselt ja täpselt, et liikmesriik ja Euroopa Kohus saaksid täpselt aru ühenduse õiguse väidetava rikkumise ulatusest; see on aga vajalik tingimus, et liikmesriik saaks tõhusalt esitada oma vastuväited ja et Euroopa Kohus saaks väidetud rikkumise olemasolu hinnata (vt eespool viidatud 18. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Hispaania, punkt 18).

Hagi eseme laiendamine

43 Esiteks tuleb märkida, et kuigi põhjendatud arvamuses on nimetatud suur hulk erikaitsealasid, mis on jäänud eriregulatsioonita, milleks Austrias on üldiselt „Euroopa kaitseala määrus", mille eesmärk on tagada asjaomase linnustiku kaitse, on põhjendatud arvamus sõnastatud viisil, mis ei välista võimalust, et nimetatud arvamus hõlmab erikaitsealasid, mille suhtes kehtib „Euroopa kaitseala määrus". Selles osas võib meenutada eelkõige seda, et nimetatud põhjendatud arvamuse järel teavitas Austria Vabariik komisjoni sellest, et 2005. aastal oli Flachwasserbiotop Neudensteini linnukaitseala kuulutatud Kärnteni liidumaa valitsuse 23. mai 2005. aasta määrusega (*LGBl.* nr 47/2005) Euroopa kaitsealaks.

44 Teiseks tuleb märkida, et komisjoni hagiavaldus – osas, kus leitakse, et erikaitsealasid puudutavad määrused peavad sisaldama aladele eriomaseid kohustusi ja keelde ning konkreetseid meetmeid, millega tagada linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi asjaomaste sätete järgimine – sisuliselt kordab põhjendatud arvamuse sõnastust. Tegelikult on põhjendatud arvamuses märgitud, et „üldiselt" […] peavad kaitse-eesmärgid – teisisõnu linnuliigid ning erinõuded nende kaitseks ja nende asupaikade taastamiseks – olema koos vastavate meetmete ja kohustustega lisatud peamise elemendina erikaitsealasid käsitlevatesse määrustesse.

45 Kolmandaks ei sisaldu põhjendatud arvamuses etteheidet, mis tuleneb sellest, et Euroopa kaitsealasid puudutavad määrused, mille võtsid vastu Steiermarki ja Alam-Austria liidumaa, ei vasta liidu õiguse nõuetele, ning järelikult tuleb see tunnistada vastuvõetamatuks.

46 Selle etteheite osas, et Salzburgi liidumaa erikaitsealade – ja eelkõige Salzachaueni ala – õiguslik kaitsestaatus on ebapiisav, ei ole vaidlustatud, et täiendav märgukiri ei sisaldanud ühtki viidet olukorrale sellel liidumaal ega täpsemalt nimetatud alal. Järelikult on hagi vastuvõetamatu ka selles osas, mis puudutab Salzburgi liidumaa erikaitsealade kaitse õiguslikku staatust.

47 Kõigest eelnevast järeldub, et hagi on vastuvõetamatu osas, mis puudutab Salzburgi, Steiermarki ja Alam-Austria liidumaade erikaitsealade õiguslikku kaitsekorda.

Täpsuse ja asjakohasuse puudumine

48 On selge, et komisjon heidab Austria Vabariigile ette seda, et ühele osale juba klassifitseeritud erikaitsealadest ei ole antud õiguskaitset, mis vastaks liidu õiguse nõuetele. Oma etteheite toetuseks toob komisjon esile, millised on tema arvates Austrias kehtiva erikaitsealade õiguskaitse süsteemi puudused. Selles osas täpsustab komisjon oma etteheidet üldiselt, viidates olukorrale, mis valitseb nimetatud liikmesriigi erinevates liidumaades.

49 Selliselt liigendatud etteheide ei näi olevat ebatäpne või asjakohatu.

50 Pealegi tuleb meenutada, et kuigi põhjendatud arvamus peab sisaldama nende põhjuste ühtset ja üksikasjalikku kirjeldust, mis on viinud komisjoni veendumuseni, et asjaomane liikmesriik on rikkunud mõnda EÜ asutamislepingust tulenevat kohustust, ei pea komisjon sellele vaatamata põhjendatud arvamuses välja tooma meetmeid, millega saaks etteheidetud rikkumise kõrvaldada (vt 2. juuni 2005. aasta otsus

kohtuasjas C-394/02: komisjon *vs*. Kreeka, EKL 2005, lk I-4713, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika). Samuti ei ole komisjon kohustatud niisuguseid meetmeid esile tooma oma hagiavalduses.

51 Mis puudutab Burgenlandi, Ülem-Austria ja Tirooli liidumaa erikaitsealade kaitsekorra mittevastavust kinnitavate tõendite väidetavat ebapiisavust, siis seda tuleb uurida sisuliselt.

52 Järelikult tuleb sedastada, et liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise hagi on vastuvõetav käesoleva otsuse punktis 47 nimetatud piirides.

Põhiküsimus

– Poolte argumendid

53 Komisjon väidab, et ühel osal Austrias juba klassifitseeritud erikaitsealadest ei ole õiguskaitset, mis vastaks linnudirektiivi artikli 4 lõigetes 1 või 2 ja elupaikade direktiivi artikli 6 lõikes 2 (koostoimes selle direktiivi artikliga 7) esitatud nõuetele. Selles osas väidab komisjon, et nendest sätetest tulenevad kohustused või keelud, mis peavad olema mitte üksnes täpsustatud paikadele ja liikidele eriomased, vaid olema ka siduvad ning avalikkust peab olema neist piisavalt teavitatud, peavad sisalduma samas siduvas õigusaktis kui see, mis iga erikaitseala jaoks kinnitab kaitsealused liigid ja elu- ning asupaigad ning kaitse-eesmärgid. Niisiis on üldiselt erikaitsealade õiguslik

kaitsestaatus ebapiisav juhul, kui erikaitseala klassifitseerimine seondub olemasoleva looduskaitseala või klassifitseeritud alaga, mis on kaitstud riiklike või piirkondlike meetmetega.

54 Austria Vabariik väidab vastu esiteks seda, et komisjoni väite puhul, mille kohaselt erinevaid linnuliike puudutavad kohustused või keelud peavad olema siduvad ning avalikkust peab olema neist piisavalt teavitatud, on selle üldise sõnastuse tõttu tegemist liialdusega. Edasi väidab ta, et ükski reegel ei näe ette, et nimetatud kohustused või keelud peavad sisalduma samas siduvas õigusaktis kui see, mis iga erikaitseala jaoks kinnitab kaitsealused liigid ja elupaigad ning kaitse-eesmärgid. Lisaks ei ole põhjendatud argument, mille kohaselt kaitse-eesmärgid linnudirektiivi artikli 4 lõigete 1 ja 2 tähenduses peavad sisalduma niisuguses õigusaktis. Lõpetuseks rõhutab kostjaks olev liikmesriik, et – võttes arvesse asjaolu, et looduskaisealade kaitse laieneb üldiselt kõigile looma- ja taimeliikidele ning nende elu- ja asupaikadele ning maastikule – on igasuguse mõjutamise keeld palju laiem kui „Euroopa kaitseala" puhul, mille eesmärk on üldiselt kaitsta kindlaksmääratud liike ja elupaiku.

55 Menetlusse astumise avalduses väidab Saksamaa Liitvabariik, et linnudirektiiv ja elupaikade direktiiv ei nõua, et kaitse- ja säilitusmeetmed koosneksid konkreetsetest kohustustest ja keeldudest, ehk teisisõnu oleksid seotud konkreetsete alade ja kaitsealustele objektidega. Isegi juhul, kui eeldada, et liikmesriigid peavad niisuguseid kohustusi ja keelde vastu võtma, ei sisaldu nendes direktiivides mingil moel ettekirjutusi selle kohta, milline täpselt peab olema konkreetsuse aste. Samuti ei tulene neist direktiividest kohustust liikmesriikidele määrata kindlaks „täideviidavad eesmärgid", mis oleksid neile siduvad, ja veelgi vähem kohustust määratleda need eesmärgid õigusaktis, mis reguleerib kaitstavat objekti ning konkreetseid kohustusi ja keelde, mida tuleb järgida.

– Euroopa Kohtu hinnang

56 Euroopa Kohtu praktika kohaselt kohustavad linnudirektiivi artikli 4 lõiked 1 ja 2 liikmesriike andma erikaitsealade sellise õigusliku kaitsestaatuse, mis tagaks eelkõige I lisas nimetatud linnuliikide säilimise ja paljunemise ning samuti I lisas nimetamata, kuid reeglipäraselt esinevate rändliikide paljunemise, sulgimise ja talvitumise (vt 18. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas C-166/97: komisjon *vs*. Prantsusmaa, EKL 1999, lk I-1719, punkt 21; eespool viidatud 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Iirimaa, punkt 153, ja 11. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-293/07: komisjon *vs*. Kreeka, punkt 22).

57 Samuti on üldteada, et linnudirektiivi artikkel 4 näeb ette kaitsekorra, mis on iseäranis suunatud nii I lisas mainitud liikide kui ka rändliikide kaitsele ja mida on tugevdatud neid liike silmas pidades ning mis on õigustatud seetõttu, et tegemist on vastavalt enim ohustatud liikidega ja ühenduse looduspärandi moodustavate liikidega (11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C-44/95: Royal Society for the Protection of Birds, EKL 1996, lk I-3805, punkt 23; eespool viidatud 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Iirimaa, punkt 46, ja eespool viidatud 11. detsembri 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Kreeka, punkt 23).

58 Tulenevalt elupaikade direktiivi artikli 6 lõikest 2 – milles sätestatud kohustused asendavad linnudirektiivi artikli 4 lõike 4 esimeses lauses sätestatud kohustused klassifitseeritud alade osas – peab erikaitsealade õiguslik kaitsestaatus tagama ühtlasi selle, et nendel erikaitsealadel välditaks looduslike elupaikade ja liikide elupaikade halvenemist ning selliste liikide häirimist, mille kaitseks alad on määratud (vt 27. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-415/01: komisjon *vs*. Belgia, EKL 2003, lk I-2081, punkt 16, ja eespool viidatud 11. detsembri 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Kreeka, punkt 24).

59 Pealegi ei saa erikaitsealade kaitse piirduda meetmetega, mis on mõeldud inimtegevusest tulenevate väliste ohtude ja häirimise vältimiseks, vaid peab ka vastavalt olukorrale hõlmama positiivseid meetmeid ala seisundi säilitamiseks ja parandamiseks (eespool viidatud 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa, punkt 154).

60 Kuigi direktiiv on vastavalt EÜ artikli 249 kolmandale lõigule (nüüd ELTL artikli 288 kolmas lõik) saavutatava tulemuse seisukohalt siduv iga liikmesriigi suhtes, kellele see on adresseeritud, jätab ta siiski vormi ja meetodite valiku liikmesriigi ametiasutusele. Järelikult võib Austria Vabariik nagu mis tahes liikmesriik valida linnudirektiivi ülevõtmise vormi ja vahendid (vt selle kohta eespool viidatud 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa, punkt 157).

61 Kuigi vastab tõele, et ülevõtmise täpsus on linnudirektiivi puhul erakordselt oluline olukorras, kus ühise pärandi haldamine on liikmesriikide territooriumil usaldatud vastavatele liikmesriikidele (vt eespool viidatud 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa, punktid 64 ja 159), ei saa see igal juhul kohustada liikmesriike lisama linnudirektiivi artikli 4 lõigetest 1 ja 2 ning elupaikade direktiivi artikli 6 lõikest 2 tulenevad kohustused ja keelud sellesse õigusakti, millega iga erikaitseala jaoks määratakse kindlaks kaitsealused liigid ja elupaigad ning kaitse-eesmärgid.

62 Mis puudutab nimetatud kohustusi, mis komisjoni väitel peavad olema positiivsed ning erikaitsealadele ja konkreetsetele liikidele eriomased, siis tuleneb nii käesoleva kohtuotsuse punktist 59 kui ka 20. oktoobri 2005. aasta otsuse kohtuasjas C-6/04: komisjon *vs.* Ühendkuningriik (EKL 2005, lk I-9017) punktist 34, et positiivsete meetmete vastuvõtmine, eesmärgiga säilitada ja parandada ühe erikaitseala seisukorda, ei ole süstemaatiline tegevus, vaid sõltub asjaomase erikaitseala konkreetsest olukorrast.

63 Mis puutub keeldudesse, mis väidetavalt peavad olema erikaitsealadele ja konkreetsetele liikidele eriomased, siis kuigi vastab näiteks tõele, et erikaitsealade kaitse eraisikute tegevuse eest nõuab, et viimaseid oleks juba eelnevalt takistatud ette võtmast tegevust, mis võib kahjulikuks osutuda (eespool viidatud 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Iirimaa, punkt 208), ei nõua selle eesmärgi saavutamine tingimata eriomaste keeldude kehtestamist iga erikaitseala kohta või – nagu tuleneb ka 7. detsembri 2000. aasta otsuse kohtuasjas C-374/98: komisjon *vs*. Prantsusmaa (EKL 2000, lk I-10799) punktist 20 – iga konkreetse liigi kohta.

64 Mis puudutab iga erikaitseala kohta kaitsealuste liikide ja elupaikade määratlemist, siis tuleb märkida, et niisamuti nagu erikaitseala peab olema piiritletud vaieldamatult siduvalt (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. Belgia, punkt 22), peab nimetatud erikaitseala klassifitseerimise aluseks olnud liikide määratlemine vastama samadele nõuetele. Kui see nii ei oleks, siis võib linnudirektiivi artikli 4 lõigetest 1 ja 2 ning elupaikade direktiivi artikli 6 lõikest 2 (koostoimes selle direktiivi artikliga 7) tulenev kaitse-eesmärk jääda tegelikult täielikult saavutamata.

65 Mis puutub kaitse-eesmärkidesse, siis tuleneb eespool viidatud 7. detsembri 2000. aasta kohtuotsuse komisjon *vs*. Prantsusmaa punktidest 20 ja 21, et erikaitsealade õiguslik kaitsestaatus ei eelda, et selle eesmärgid peavad olema määratletud iga eraldi käsitletava liigi jaoks. Võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktides 60 ja 61 mainitut, ei saa pealegi igal juhul tõdeda, et kaitse-eesmärgid peavad sisalduma samas õigusaktis kui see, mis käsitleb konkreetse erikaitseala kaitsealuseid liike ja elupaiku.

66 Mis puudutab looduskaitseala või klassifitseeritud alaga seonduvate, olemasolevate ja riiklike või kohalike meetmetega kaitstud erikaitsealade väidetavalt puudulikku õiguslikku kaitsestaatust, siis tuleb meenutada, et linnudirektiivi artikkel 4 näeb ette kaitsekorra, mis on iseäranis suunatud nii selle direktiivi I lisas mainitud liikide kui ka rändliikide kaitsele, nagu on märgitud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 57. See

on selle kaitsekorra eripära, mis on ette nähtud erikaitsealadele, erinevalt üldisest ja vähem rangest kaitsekorrast, mis linnudirektiivi artiklis 3 on ette nähtud kõigile seal nimetatud linnuliikidele (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Royal Society for the Protection of Birds, punktid 19 ja 24). Siiski ei järeldu siit, et üksnes konkreetselt iga erikaitseala jaoks määratletud ja rakendatud õiguslik regulatsioon saaks seda ala tõhusalt kaitsta.

67 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb tõdeda, et käesoleval juhul ei ole põhjendatud etteheide, mis tuleneb sellest, et kostjaks olev liikmesriik on üldiselt rikkunud linnudirektiivi artikli 4 lõigetest 1 või 2 ning elupaikade direktiivi artikli 6 lõikest 2 (koostoimes sama direktiivi artikliga 7) tulenevaid kohustusi,.

68 Seega tuleb uurida liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi põhjendatust, võttes arvesse õigusnorme, mis kehtisid erinevates liidumaades põhjendatud arvamuses esitatud kuupäeval, ja käesoleva kohtuotsuse punktis 47 täpsustatud piires.

Burgenlandi liidumaa

– Poolte argumendid

69 Komisjon väidab, et kuna Natura 2000 alad ei olnud muudetud Euroopa kaitsealadeks ega neile antud viimastele omast õiguslikku staatust, siis Burgenlandi liidumaal ei ole erikaitsealadel nõuetekohast kaitsestaatust.

70 Austria Vabariik nimetab teatavaid alasid, mille suhtes määrused, mis klassifitseerivad neid Euroopa kaitsealadena, on tema sõnul koostamisel. Üksnes Auwiesen Zickenbachtali ala on Burgenlandi valitsuse 23. märtsi 2008. aasta määrusega määratletud kui „Auwiesen Zickenbachtali Euroopa kaitseala".

– Euroopa Kohtu hinnang

71 Nii poolte argumentidest kui vastusena põhjendatud arvamusele Austria Vabariigi 20. veebruaril 2007 komisjonile saadetud kirjast ilmneb, et põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtajaks ei olnud Burgenlandi liidumaal ühtki erikaitseala klassifitseeritud. Teine etteheide puudutab seega üksnes juba klassifitseeritud erikaitsealasid, nagu ka hagiavalduses sisalduvates nõuetes on märgitud.

72 Kuivõrd etteheide puudutab olukorda nimetatud liidumaal on see järelikult esemeta ja tuleb seetõttu kõrvale jätta.

Viini liidumaa

– Poolte argumendid

73 Komisjon väidab, et selle liidumaa nelja erikaitseala, mis on klassifitseeritud 17. oktoobril 2007, õiguslik kaitsestaatus ei ole piisav.

74 Austria Vabariik väidab vastu, et nimetatud erikaitsealad on kaitstud viisil, mis on kooskõlas linnudirektiivi artikli 4 lõigete 1 või 2 ja elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 2 ja artikli 7 nõuetega.

– Euroopa Kohtu hinnang

75 Vaidlust ei ole selles, et käesolevas asjas käsitletavad alad ei ole põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtajaks klassifitseeritud erikaitsealadena.

76 Neil tingimustel – ja samal põhjusel, mis on käesoleva kohtuotsuse punktis 71 välja toodud – tuleb Viini liidumaa olukorrale viitav teine etteheide kõrvale jätta.

Kärnteni liidumaa

– Poolte argumendid

77 Komisjoni sõnul ei saa Fachwasserbiotop Neudensteini Euroopa linnukaitseala – ainus erikaitseala, mis oli klassifitseeritud põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtajaks – õiguslikku staatust pidada selliseks, mis annab sellele alale piisava kaitse, kuna siseriiklikud õigusnormid ei näe ette konkreetseid meetmeid ja kaitse-eesmärke seoses asjaomaste lindudega ning neis ei ole seda erikaitseala kartograafiliselt kujutatud.

78 Austria Vabariik üksnes kinnitab nimetatud erikaitseala olemasolu.

– Euroopa Kohtu hinnang

79 Selles osas tuleb meenutada, et Kärnteni liidumaa valitsuse 23. mai 2005. aasta määruse (mis käsitleb nimetatud erikaitseala) artikkel 2 sätestab, et kuna Kärnteni liidumaa valitsuse 8. novembri 1994. aasta määruse (avaldatud nimetatud liidumaa ametlikus teatajas nr 92/1994) artiklis 2 kehtestatud kaitsetingimused tagavad piisava kaitse, ei ole Flachwasserbiotop Neudensteini Euroopa kaitseala jaoks täiendavalt vaja kindlaks määrata kohustusi, keelde, tegevuspiiranguid ja kaitsemeetmeid.

80 Lisaks näeb sama 23. mai 2005. aasta määruse artikkel 3 ette, et määruse eesmärk on hoida, arendada või taastada soodne kaitsestaatus lisas loetletud kaitsealustele liikidele.

81 Selles kontekstis ja võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktis 65 toodud kaalutlusi ning seda, et puuduvad igasugused tõendid selle kohta, et linnudirektiivi artikli 4 lõigetes 1 ja 2 viidatud linnuliikide – mille hulka kuuluvad nimetatud määruse lisas loetletud liigid – kaitse-eesmärkide saavutamiseks oleks käesoleval juhul vaja üksikasjalikumaid sätteid kui need, mille võttis vastu Kärnteni valitsus, tuleb komisjoni etteheide selles osas tagasi lükata.

82 Mis puudutab nimetatud erikaitseala väidetavat kartograafilise kujutise puudumist, siis tuleb märkida, et kuigi kartograafilise kujutise abil võib selle ala selgelt piiritleda, ei ole see – nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 84 märkis – ainuke moodus selle ala piiritlemiseks.

83 Seega tuleb komisjoni etteheide ka selles punktis tagasi lükata.

84 Niisiis tuleb teine etteheide tagasi lükata osas, mis viitab olukorrale Kärnteni liidumaal.

Ülem-Austria liidumaa

– Poolte argumendid

85 Komisjon väidab, et kaitsekord, mis kehtib selle liidumaa osas teatatud 11-l erikaitsealal, ei ole piisav. Ühelt poolt puudub igasugune regulatsioon Maltschi, Wiesengebiete im Freiwaldi, Pfeifer Angeri, Oberes Donautali ja Untere Trauni erikaitseala kohta. Teiselt poolt ei paku õigusnormid, mida kohaldatakse Traun-Donau-Aveni, Ettenau, Frankinger Moosi, Dachsteini, Unterer Inni ja Nationalpark Kalkalpeni erikaitsealadele, nõuetekohast kaitset.

86 Komisjon väidab, et mis puudutab Ettenau, Traun-Donau-Aveni ja Frankinger Moosi erikaitsealasid, siis on olemas üldine looduskaitsealasid käsitlev regulatsioon, mis

viimase kahe puhul reguleerib üksnes lubatud sekkumisi. Mis puudutab Dachsteini, Unterer Inni ja Nationalpark Kalkalpeni erikaitsealasid, siis on need kaetud Euroopa kaitsealasid puudutavate erinormidega, mis näevad sisuliselt ette vaid üldise sekkumiskeelu.

87 Austria Vabariik märgib, et puuduvad määrused on Ülem-Austria valitsuse poolt koostamisel. Sellegipoolest vaidlustab ta komisjoni väite, mille kohaselt kõigil selle liidumaa erikaitsealadel puudub piisav kaitsestaatus. Neil erikaitsealadel, mis tegelikult on looduskaitsealadena kaitstud, on Ülem-Austria 2001. aasta loodus- ja maastikukaitse seaduse (Oö. Natur- und Landschaftsschutzgesetz 2001; *LGBl.* nr 129/2001) § 25 alusel niisiis täielik kaitse, mis on linnudirektiivi ettekirjutustest ulatuslikum. Lisaks, näitena erikaitsealadest, millel on piisav kaitsestaatus, viitab see liikmesriik Dachsteini ja Nationalpark Kalkalpeni erikaitsealadele, nimetades rea siseriiklikke õigusnorme, mis on suunatud just linnustiku kaitsele.

– Euroopa Kohtu hinnang

88 Mis puudutab Maltschi, Wiesengebiete im Freiwaldi, Pfeifer Angeri, Oberes Donautali ja Untere Trauni erikaitsealasid, siis näib, et ühestki asjakohasest õigusnormist ei ole teatatud komisjonile ega ole neid mainitud ka Euroopa Kohtu menetluse käigus. Seega on põhjendatud komisjoni etteheide, mis puudutab nende erikaitsealadega seotud õigusnormide ebapiisavust.

89 Mis puudutab teiste erikaitsealade õiguslikku korda, siis tuleb tõdeda, et kuna komisjon ei põhjendanud seda, et niisugune õiguslik kord on linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi seisukohalt ebapiisav iga ala konkreetset olukorda arvesse võttes, ei ole ta

oma ebamääraste väidetega tõendanud enda etteheite põhjendatust, mistõttu tuleb see etteheide jätta selles osas kõrvale.

90 Siit järeldub, kuivõrd teine etteheide puudutab olukorda Ülem-Austria liidumaal, siis on sellega nõustuda ainult osas, mis puudutab Maltschi, Wiesengebiete im Freiwaldi, Pfeifer Angeri, Oberes Donautali ja Untere Trauni erikaitsealasid.

Vorarlbergi liidumaa

– Poolte argumendid

91 Komisjon väidab, et sellel liidumaal kehtivad õigusnormid ei näe erikaitsealade puhul ette konkreetseid kaitse-eesmärke ega ka konkreetseid meetmeid või kohustusi ja keelde. Mis täpsemalt puutub Klostertaler Bergwälderi erikaitsealasse, siis rõhutab komisjon, et kaitse, mis Vorlarbergi liidumaa valitsuse metsakorralduskava sellele alale pakub, ei ole piisav. Mis puudutab Verwalli erikaitseala, siis seda kaitseb konkreetselt nimetatud valitsuse määrus, mis võeti vastu siiski alles pärast põhjendatud arvamuses ette nähtud tähtaega, ja mis sisaldab kohustusi, keelde ja sätteid, mille eesmärk on kaitsta seda ala ning seal leiduvaid kaitsealuseid liike.

92 Austria Vabariik väidab vastu, et Rheindelta, Lauteracher Riedi, Bangser Riedi ja Matschelsi erikaitsealad on kaetud kaitsealade määrustega, millega on keelatud meetmed

ja kasutusviisid, mis kahjustaksid nende liikide looduslikke elupaiku, kellele need alad on määratud, või võiksid neid liike oluliselt häirida. Mis puudutab Klostertaler Bergwälderi erikaitseala, siis selle kohta käiv metsakorralduskava oli siduvas vormis koostatud vastavalt ametiasutuste juhistele, et säilitada soodsat kaitsestaatust linnudirektiivi I lisas nimetatud linnuliikidele, mis esinevad sellel alal.

– Euroopa Kohtu hinnang

93 Oluline on meenutada, et looduskaitsemääruse (*LGBl*. nr 36/2003) § 13 lõige 2 näeb ette, et Vorarlbergi liidumaa valitsus peab vajadusel võtma halduskavade või muude kokkulepete kujul, või määruse või otsusena vastu meetmed viidatud alade hoolduseks, arenduseks ja säilitamiseks, mis vastaksid eelkõige linnudirektiivi I lisas nimetatud linnuliikide, kes nendel aladel esinevad, ökoloogilistele nõuetele.

94 Nimetatud määruse artikkel 14 keelab sõnaselgelt kahjustamise, samas kui sama määruse artikkel 15 näeb ette mõju hindamise ning vajadusel loa taotlemise nõude seoses kaitsealuste objektidega, mis tuleneb lisas nimetatud nende looduslike elupaikade ja liikide, mis on ala klassifitseerimisel otsustava tähtsusega, soodsa kaitsestaatuse nõudest.

95 Siia lisanduvad Rheindelta, Lauteracher Riedi, Bangser Riedi, Matschelsi ja Klostertaler Bergwälderi erikaitsealade osas meetmed, mida mainis Austria Vabariik ja millele viidatakse käesoleva kohtuotsuse punktis 92.

96 Selles kontekstis, ja võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktis 65 toodud kaalutlusi ning seda, et puuduvad igasugused tõendid selle kohta, et linnudirektiivi artikli 4 lõikes 1 viidatud linnuliikide kaitse-eesmärkide saavutamiseks oleks käesoleval juhul vaja üksikasjalikumaid sätteid kui need, mille võttis vastu Vorarlbergi liidumaa valitsus, tuleb komisjoni etteheide tagasi lükata osas, mis puudutab käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis mainitud erikaitsealasid.

97 Erinevalt käesoleva kohtuotsuse punktis 95 mainitud erikaitsealadest, ei olnud Verwalli erikaitsealal põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtajaks erilist õiguslikku kaitset. Kuna nimetatud valitsus oli pealegi veidi pärast selle tähtaja möödumist võtnud vastu määruse, millega kehtestati rida erikaitsemeetmeid, siis tuleb käesoleval juhul tõdeda, et see erikaitseala ei olnud nende meetmete vastuvõtmiseni piisavalt kaitstud. Järelikult on hagi selles osas põhjendatud.

98 Kuivõrd teine etteheide puudutab olukorda Vorarlbergi liidumaal, tuleb sellega järelikult Verwalli erikaitseala osas nõustuda.

Tirooli liidumaa

– Poolte argumendid

99 Komisjoni sõnul ei anna sellel liidumaal kehtiv üldine regulatsioon sealsetele erikaitsealadele piisavat kaitsestaatust. Tirooli liidumaa valitsus on küll vastu võtnud määruse, mis sisaldab loetelu 11-st Natura 2000 alast, kuid see akt ei nimeta ühtki kaitsealust linnuliiki, kaitse-eesmärki ega peamisi toimimisjuhiseid, mida tuleb järgida. Puuduvad konkreetsed kaitse-eesmärgid on üldisel viisil asendatud nende elupaikade ja lindude kaitsega, mida mainitakse standardsel tehniliste andmete lehel vastavalt Tirooli liidumaa 1997. aasta looduskaitseseaduse (12. mai 2004. aasta versioon; *LGBl.* nr°50/2004, edaspidi „TNSchG") § 14 lõikele 11. Komisjon väidab nimelt, et Tiroler Lechtali erikaitseala kaitsestaatus ei ole piisav.

100 Austria Vabariik märgib, et linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi rakendamine on integreeritud juba välja töötatud kaitsesüsteemi ja see sisaldab muu hulgas looduskaitsealasid, loodusparke, maastikukaitsealasid, vaikseid piirkondi ja kaitsealasid. See rakendamine seisnes nende direktiivide reeglite liitmises kaitsealade kohta olemasolevate reeglitega ja viimati mainitud reeglite täiustamises. Nendel kaitsealadel kehtestati palju keelde, kohustusi ja loataotlemise süsteeme.

101 2004. aasta detsembri jooksul vastu võetud projekti alusel hallatakse kõiki Tirooli liidumaa erikaitsealasid koordineeritult, mille eesmärk on ellu viia iga ala jaoks kinnitatud kaitse-eesmärke ning püsivalt tagada eelkõige seda, et igal asjaomasel alal

leiduvad linnuliigid oleksid kaitstud. Austria Vabariik väidab, et TNSchG § 14 ette nähtud üleminekukord tagab erikaitsealadele piisava kaitse kuni selle hetkeni, kui erimäärusega määratakse kindlaks kaitse-eesmärgid.

102 Kostjaks olev liikmesriik esitleb üksikasjalikult kaitsekorda, mida kohaldatakse Tiroler Lechtali erikaitsealal, ja väidab, et linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi seisukohalt on see piisav.

– Euroopa Kohtu hinnang

103 Tuleb märkida, et vastavalt TNSchG § 3 lõike 9 punktile 9 on kaitse-eesmärk määratletud kui linnudirektiivi I lisas nimetatud liikide soodsa kaitsestaatuse säilitamine ja taastamine, mida vastavalt sama direktiivi artikli 4 lõikele 2 leidub Euroopa linnukaitsealadel või nende elupaikades.

104 Tulenevalt TNSchG § 14 lõikest 3 peab nimetatud liidumaa valitsus määrama määruste abil kindlaks iga Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid, ja vajadusel soodsa kaitsestaatuse saavutamiseks vajalikud sätted ja kaitsemeetmed.

105 TNSchG § 14 lõige 11 näeb ette, et nendele määrustele eelnenud üleminekuperioodi osas on kaitse-eesmärgid ajutiselt asendatud standardses andmevormis nimetatud elupaikade ja loodusliku loomastiku ning taimestiku, sealhulgas linnustiku, kaitsega.

106 See andmevorm, mis on ette nähtud komisjoni 18. detsembri 1996. aasta otsuses 97/266/EÜ Natura 2000 kandidaatalade andmevormi kohta (EÜT 1997, L 107, lk 1;

ELT eriväljaanne 15/03, lk 162) ja mis üldteada olevalt on Tirooli liidumaa asjakohaste õigusnormide alusel avaldatud ja kolmandate isikute suhtes kehtiv, nimetab linnuliike, mis on õigustanud asjaomase ala klassifitseerimist erikaitsealana. Lisaks sisaldab nimetatud andmevorm muu hulgas ka ala kirjeldust, ülevaadet selle omadustest ja tähtsusest, võttes eelkõige arvesse linnudirektiivi kaitse-eesmärke, ning kõigist neist liikidest lähtuvat hinnangut sellele alale.

107 Lisaks on selge, et nimetatud liidumaa kõikidel erikaitsealadel on kehtestatud palju keelde, kohustusi ja loamenetlusi, mis iga ala puhul lisanduvad loa taotlemise nõuetele ja üldistele seadusest tulenevatele keeldudele.

108 Näiteks nähtub toimikust, et looduskaitsealadel on põhimõtteliselt keelatud ehitamine, rajatiste püstitamine või paigutamine, radade ja teede ehitamine, laiendamine või ümberpaigutamine, pinnase kaevandamine või täitmine mujal kui kinnisel ehitusalal, uute metsa-alade rajamine, maakohtades maandumine ja õhkutõusmine, igasugune märkimisväärse lärmi tekitamine, väetise külvamine, toksiliste ainete ja mootorsõidukite kasutamine. Erikaitsealadel lisandub nendele keeldudele veel üldine juurepääsukeeld.

109 Eeltoodut arvesse võttes ei saa pidada tõendatuks, et Tirooli liidumaa erikaitsealade kaitsekord on puudulik, arvestades linnudirektiivi artikli 4 lõiget 1 või 2 ja elupaikade direktiivi artikli 6 lõiget 2 koostoimes artikliga 7.

110 Nii on see eelkõige Tiroler Lechtali erikaitseala puhul, mis on ühtlasi ka looduspargina kaitstud ja mille üks osa, nimelt Tiroler Lech, on klassifitseeritud looduskaitsealana.

111 Eelmises kahes punktis sisalduvaid järeldusi ei saa kahtluse alla seada asjaoluga, et TNSchG § 14 lõige 3 näeb ette, et Tirooli liidumaa valitsus peab määrustega kindlaks määrama iga Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid. Isegi kui niisugust korda saaks parandada, ei ole käesolevas asjas alust arvata, et sellel liidumaal kehtiv süsteem ei ole kaitsenõuete osas piisav.

112 Järelikult tuleb teine etteheide Tirooli liidumaa olukorda puudutavas osas tagasi lükata.

113 Mis puudutab erikaitsealasid, mille puhul on käesoleval juhul tõdetud, et neil ei ole linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi asjakohastest sätetest tulenevaid nõudeid arvestades piisavat kaitsestaatust, siis ei ole Euroopa Kohtul teavet, mis võimaldaks tal kindlaks määrata, kas liigid, mille tõttu nimetatud erikaitsealad on klassifitseeritud, on hõlmatud linnudirektiivi artikli 4 lõigetega 1 ja 2 või üksnes ühega neist lõigetest.

114 Seega tuleb selles osas viidata linnudirektiivi artiklile 4.

115 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb tõdeda, et kuna Austria Vabariik:

– ei ole ornitoloogiliste kriteeriumide alusel linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 kohaselt õigesti erikaitsealadena klassifitseerinud Hansági ala Burgenlandi liidumaal ega piiritlenud Niedere Tauerni erikaitseala Steiermarki liidumaal, ja

– ei ole andnud Maltschi, Wiesengebiete im Freinwaldi, Pfeifer Angeri, Oberes Donautali ja Untere Trauni erikaitsealadele Ülem-Austria liidumaal ja Verwalli erikaitsealale Vorarlbergi liidumaal linnudirektiivi artiklis 4 ning elupaikade direktiivi artikli 6 lõikes 2 (koostoimes sama direktiivi artikliga 7) ette nähtud õiguskaitset,

siis on Austria Vabariik rikkunud nendest sätetest tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

116 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 69 lõike 3 esimese lõigu alusel võib Euroopa Kohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kuna mõlema poole nõuded on osaliselt rahuldamata jäetud, tuleb kohtukulud jätta kummagi poole enda kanda.

117 Vastavalt sama määruse artikli 69 lõike 4 esimesele lõigule kannab menetlusse astunud Saksamaa Liitvabariik ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Kuna Austria Vabariik:

– ei ole ornitoloogiliste kriteeriumide alusel nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta artikli 4 lõike 1 kohaselt õigesti erikaitsealadena klassifitseerinud Hansági ala

Burgenlandi liidumaal ega piiritlenud Niedere Tauerni erikaitseala Steiermarki liidumaal, ja

– **ei ole andnud Maltschi, Wiesengebiete im Freinwaldi, Pfeifer Angeri, Oberes Donautali ja Untere Trauni erikaitsealadele Ülem Austria liidumaal ja Verwalli erikaitsealale Vorarlbergi liidumaal direktiivi 79/406 artiklis 4 ning nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta artikli 6 lõikes 2 koostoimes sama direktiivi artikliga 7 ette nähtud õiguskaitset,**

siis on Austria Vabariik rikkunud nendest sätetest tulenevaid kohustusi.

2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

3. Euroopa Komisjon, Austria Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik kannavad oma kohtukulud ise.

Allkirjad